

Haalbaarheids onderzoek horeca Tubbergen

Analyse concentratie van
horeca rondom het
Raadhuisplein Tubbergen

Opdrachtgever	Gemeente Tubbergen
Titel rapport	Haalbaarheidsonderzoek horeca Tubbergen
Kenmerk	015462.20230925.R1.02
Datum publicatie	21 december 2023
Projectteam Goudappel	Gert Takken, Mark ten Hoopen, Tim van Huffelen
Status	Concept

© Copyright Goudappel BV 21-12-23

Inhoudsopgave

1. Aanleiding onderzoek	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Leeswijzer	4
2. Schouw	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Kerncijfers	5
2.3 Algemene indruk	6
2.4 Grotestraat	6
2.5 Raadhuisplein	7
2.6 Grotestraat (Zuidelijk deel)	8
2.7 Deelgebieden	9
2.8 Concurrentie	10
2.9 Constatering en conclusie bezoekverslag	11
3. Analyse verzorgingsgebied	12
3.1 Inwoners verzorgingsgebied	12
3.2 Koopstromen	13
3.3 Toevloeiing toerisme	15
3.4 Branchebeschrijving	15
3.5 Distributieve analyse	17
4. Advies haalbaarheid functies	21
4.1 Confrontatie vraag en aanbod	21
5. Conclusie	23
Bijlage	25

1. Aanleiding onderzoek

1.1 Aanleiding

In Tubbergen is een visie in gang gezet, die een transformatie van het Raadhuisplein voor ogen heeft. Het plan omvat de sloop van het huidige gemeentehuis om plaats te maken voor een levendig horecagedeelte aan de voorzijde van het plein, aangevuld met grondgebonden woningen op de achtergrond. De gemeenteraad heeft een voorkeursscenario goedgekeurd, waarbij de locatie wordt gemarkeerd voor het plaatsen van twee horecagelegenheden. Daarnaast bestaat er grote belangstelling voor de revitalisering van het Raadhuisplein, met als doel meer horecagelegenheden in deze sector te concentreren. Momenteel is hier 't Oale Roadhoes gevestigd, vergezeld van diverse winkelformules en dienstverleners. Om de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van deze visie vast te stellen, is een uitgebreide haalbaarheidsanalyse nodig.

De haalbaarheidsanalyse wordt uitgevoerd door in dit onderzoek verschillende vragen te beantwoorden, waarna het mogelijk wordt om te concluderen of de uitbreiding van het horeca aanbod haalbaar is of niet. De volgende vragen worden beantwoord in het onderzoek:

- Wat is de huidige situatie in Tubbergen op het gebied van horeca-aanbod? (kwantitatief en kwalitatief)
- Hoe ziet het ruimtelijk verzorgingsgebied van Tubbergen eruit en wat zijn de demografische kenmerken van dit gebied?
- Op welke manier beïnvloedt de omvang van het ruimtelijk verzorgingsgebied de haalbaarheid van eventuele uitbreiding van het horeca aanbod in Tubbergen?
- Wat is het uitbreidingspotentieel voor de horeca sector in Tubbergen?

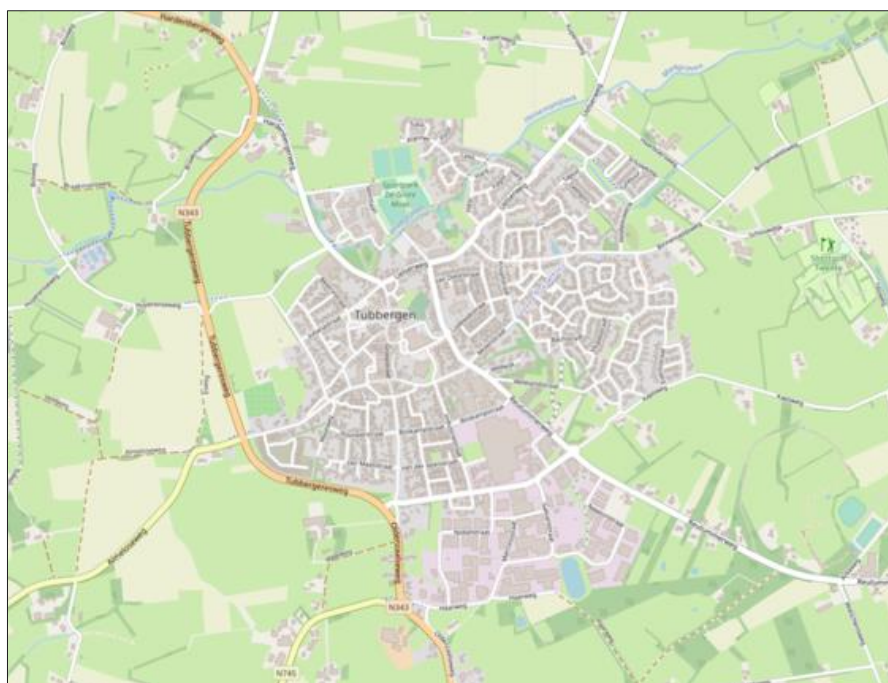
1.2 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd: in het volgende hoofdstuk wordt een uitgebreide beschrijving van de lokale context en huidige situatie van het horeca-aanbod gegeven. De bevindingen en observaties van het bezoek aan Tubbergen worden hierin beschreven, in combinatie met een beschrijving van het huidige aanbod van horeca en de omschrijving van de verschillende deelgebieden van het centrum van Tubbergen. Vervolgens wordt het ruimtelijk verzorgingsgebied beschreven en geanalyseerd op basis van de meest recente resultaten uit het Koopstromenonderzoek, aangevuld met data die de toeristische sector beschrijft in de regio rondom Tubbergen. Hierna volgt een beschrijving van de horeca branche, die uiteindelijk leidt tot een distributieve analyse. Afsluitend worden adviezen gegeven over de haalbaarheid van de beoogde uitbreiding van het horeca-aanbod, met een samenvattende conclusie.

2. Schouw

2.1 Inleiding

Op maandagmiddag 24 juli 2023 heeft er een schouw plaatsgevonden in de kern van Tubbergen. Voor de regio Noord-Nederland was de zomervakantie juist begonnen. Voor de overige regio's Midden en Zuid was de vakantieperiode reeds daarvoor gestart. De weersomstandigheden waren zomers met een temperatuur van ca. 20-22 graden.

Figuur 2.1 - Tubbergen (kern)

2.2 Kerncijfers

De gemeente Tubbergen heeft met 10 dorpskernen, w.o. Albergen, Geesteren en Tubbergen, ca. 36 verkooppunten in dagelijkse boodschappen (supermarkten, verswinkels en drogisterijen) en ca. 85 winkels in niet-dagelijkse boodschappen. Het aantal horecagelegenheden is 50 en de afgelopen jaren stabiel.

Het winkelgebied van de kern Tubbergen heeft ca. 14 verkooppunten in dagelijkse boodschappen (supermarkten, verswinkels en drogisterijen) en ca. 42 winkels in niet-dagelijkse boodschappen. Het aantal horecagelegenheden is 12 en de afgelopen jaren gelijk gebleven. De leegstand is laag en beperkt zich tot de randen van het kernwinkelgebied.

2.3 Algemene indruk

Bij aankomst in de kern Tubbergen valt op dat het ondanks de vakantieperiode, het rustig is op straat. Uit de observering van de aanwezige bezoekers is duidelijk dat de grootste aanwezige groep bestaat uit lokale bevolking. Gedurende de gehele bezoeksduur is het aantal geschatte bezoekers gelijk.

In mindere mate worden dagjesmensen of toeristen waargenomen. De aanwezige toeristen bestaan hoofdzakelijk uit stellen met een gemiddelde leeftijd van 55+, en jonge gezinnen met kinderen. Van beide groepen binnen het dagtoerisme, bezoekt nagenoeg iedereen de kern Tubbergen op de fiets.

De grootste concentratie bezoekers verblijven rond de twee winkels in dagelijkse boodschappen en in mindere mate in de winkelstraat. De twee aanwezige supermarkten zijn aan de rand van het winkelgebied gelegen en behoren tot de landelijk bekende formules. Het betreft een Plus supermarkt en een Aldi supermarkt.

2.4 Grotestraat

Het winkelaanbod in de belangrijkste winkelstraat, de Grotestraat, bestaat uit winkels in niet-dagelijkse boodschappen (recreatief en doelgericht) en winkels in dagelijkse boodschappen. Daarnaast zijn er enkele horecagelegenheden actief. De belangrijkste horecagelegenheden zijn gevestigd aan het begin en aan het eind van de Grotestraat. Het betreft 't Oale Roadhoes, welke nagenoeg aan het Raadhuisplein ligt en Bakkerij De Kleibakker. Daarnaast zijn er met name in de zijarmen van de Grotestraat aanvullende horecagelegenheden. Zo is er o.a. een Sushi restaurant

't Oale Roadhoes is een dag- en avondhorecagelegenheid die van 's ochtends 10:00 uur geopend is. Deze aanbieder heeft een uitgebreide lunch en dinerkaart, koffiekaart en borrelkaart. Hierdoor hebben zij voor iedere 'eetmoment' een menukaart paraat. Deze horecagelegenheid heeft veruit de meeste zitplaatsen in de omgeving, voor zowel binnen als een uitgebreid terras.

Door het aanbieden van veel 'eetmomenten', in combinatie met een groot aantal zitplaatsen, heeft 't Oale Roadhoes het grootste marktaandeel in daghoreca en avondhoreca, binnen het gehele verzorgingsgebied.

Een andere belangrijke speler in Tubbergen is bakkerij- lunchroom en ijssalon De Kleibakker. Naast de verkoop van brood en patisserie, bestaat de mogelijkheid van consumptie ter plaatse, zowel binnen als op het terras. Het aangeboden assortiment bestaat uit een uitgebreid koffie-menu, ruim belegde broodjes, patisserie en warme snacks, zoals pizzabroodjes, saucijzenbroodjes e.d.

Bakkerij De Kleibakker heeft een terras dat verzorgd, modern en aantrekkelijk is en zorgt voor een aantrekkelijk uitstraling voor passanten en bezoekers. Ook is de zichtlocatie van deze horecagelegenheid boven gemiddeld. Voor de kleine trek en goede koffie is dit een belangrijke speler in de kern Tubbergen.

Figuur 2.2 – Centrum Tubbergen

2.5 Raadhuisplein

Aan het Raadhuisplein is het gemeentehuis van Tubbergen gevestigd. Het Raadhuisplein wordt deels gebruikt om te parkeren. Hoewel het momenteel gedoogd wordt, dient het hiervoor niet gebruikt te worden. Daarnaast zijn er aan de randen van het Raadhuisplein enkele commerciële activiteiten. Deze winkels hebben doorgaans een lokaal karakter. Zo zijn er o.a. twee kapsalons gevestigd, een telefoonwinkel (inclusief in pandig PostNL pakketpunt), een serviezenwinkel, een makelaar in onroerend goed en een Regiobank. Door de vele geparkeerde auto's op het Raadhuisplein en weinig beleving bij de bestaande middenstand, ziet het plein er weinig aantrekkelijk uit. Aan de oostkant van het Raadhuisplein is de Rooms-Katholieke St. Pancratius Basiliek gevestigd.

Figuur 2.3 – Centrum Tubbergen

Een winkellocatie met enige allure is momenteel vrij van huurders en ligt op de kop. Het betreft Grotestraat 62, een representatieve winkellocatie die geschikt is voor retail en horeca. Met een BVO van 480 m², verdeeld over 3 verdiepingen, is deze locatie zeer geschikt voor een horecagelegenheid. Ook is de gevraagde huurprijs van € 45.000 per jaar een goede graadmeter van de omzet die op deze locatie haalbaar moet zijn.

Aan de noorkant van het Raadhuisplein is de bibliotheek gelegen. Er zijn ideeën/wensen om toekomstig in de bibliotheek een horecavoorziening te starten met een sociale invalshoek. Grof gekaderd betreft dit een bijeenkomst ruimte voor bewoners die hier een kopje koffie kunnen komen drinken uit sociaal belang.

Vergroening van het Raadhuisplein is noodzakelijk voor de leefbaarheid en een mogelijke transformatie in de kern van Tubbergen.

Figuur 2.4 - Centrum Tubbergen

2.6 Grotestraat (Zuidelijk deel)

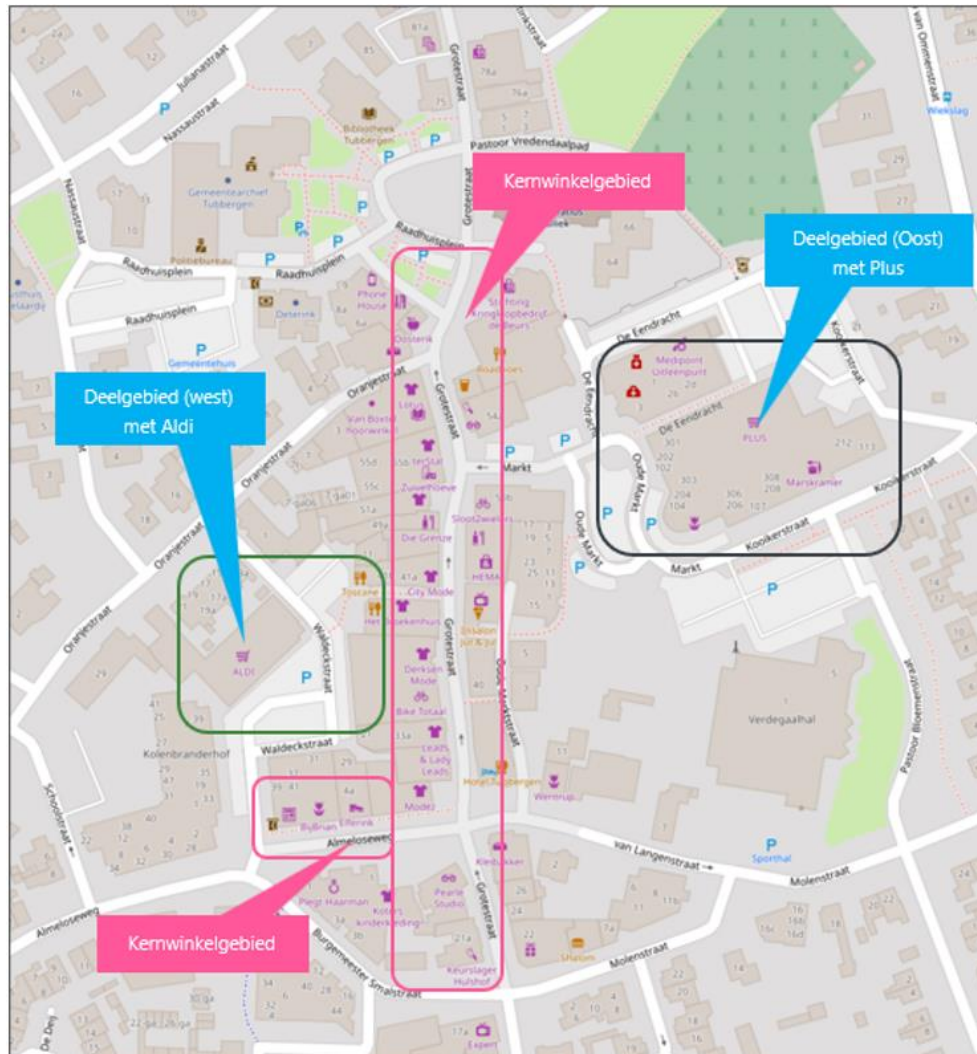
Gezien vanaf het Raadhuisplein loopt de Grotestraat in zuidelijke richting. Hier is het al eerder beschreven 't Olde Roadhoes gevestigd, met een omliggende concentratie van kwalitatief hoogwaardige verswinkels. Deze verswinkels versterken elkaar en zorgen voor een aanzuigende werking van bezoekers.

Belangrijke verswinkels die in het begin van de Grotestraat gevestigd zijn: Franchiseformule Zuivelhoeve, bakker en patisserie, Fruit- en groentehal en een slagerij. Het is daarom belangrijk dat de potentiële nieuwe horecagelegenheden zoveel mogelijk aansluiten bij deze concentratie.

Verderop de Grotestraat in hebben de winkels in niet-dagelijkse boodschappen de meerderheid. Dit gedeelte van het kernwinkelgebied is meer gericht op het zogenaamde doelgericht winkelen of 'fun shoppen'. Ook is hier de mix van kleine zelfstandigen en landelijk (of regionaal) bekende winkelformules, anders. Wat in beide gevallen opvalt is dat de winkels in niet-dagelijkse boodschappen, zich richten op het laag- en midden prijssegment. De actieve verswinkels richten zich daarentegen op een hoog prijssegment. Winkelformules in niet-dagelijkse boodschappen zijn o.a.; Terstal, Tuunte en discounter Medikamente Die Grenze.

In het Koopstromenonderzoek wordt aangegeven dat de afvloeiing vanuit Tubbergen naar andere gemeenten zoals Almelo, Hengelo of Enschede hoog is. De uitkomsten van het I&O onderzoek (KSO Oost-Nederland) ziet men ook terug in het type winkelaanbod van Tubbergen. Hier valt winst te behalen voor de gemeente. Een gezondere mix van kwalitatieve en kwantitatieve retail, zou de aantrekkingskracht naar het kernwinkelgebied vergroten.

2.7 Deelgebieden

Figuur 2.5 – Deelgebieden Tubbergen

Deelgebied west

Zowel aan de oostkant als aan de westkant van de belangrijkste winkelstraat zijn kleine deelgebieden geformeerd die goed bereikbaar zijn en veel parkeergelegenheid bieden. Hier zijn de twee supermarkten gevestigd. Bij de Aldi zijn weinig omliggende winkels en dat maakt het (deel)gebied gematigd aantrekkelijk. Het bruto vloeroppervlakte (987 m² BVO) van de Aldi is beperkt.

Deelgebied oost

Aan de oostzijde is Plus gevestigd (1.578 m² BVO), aangevuld met een diverse winkels in dagelijkse boodschappen. Plus is de publiekstrekker binnen de kern. Naast Plus is er een slijterij, bloemenzaak, dierspeciaalzaak, Marskramer en enkele maatschappelijke voorzieningen zoals een grote Huisartsenpraktijk en Gezondheidscentrum De Eendracht.

2.8 Concurrentie

In de kern Tubbergen bevinden zich 12 concurrenten die gelijksoortige producten in hun assortiment hebben. De verschillende aanbieders zijn afkomstig uit onze database. Deze database is specifiek voor dit onderzoek samengesteld op basis van gegevens van de websites van de betreffende bedrijven en de database van de 'Kamer van Koophandel'. Deze selectie heeft plaatsgevonden op basis van diverse zoekcriteria. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de adressen van alle concurrenten.

Alle horecagelegenheden zijn min of meer concurrenten van elkaar, waarbij aanbieders in de bezorgmarkt met een ander bestedingscijfer te maken hebben dan de restaurants in dag- of avondhoreca. Deze laatste twee branches gebruiken wij als uitgangspunt bij de berekening van distributieve ruimte voor extra dag- en avond horeca in Tubbergen. Voor een objectieve distributieve analyse is het van belang om het gehele aanbod mee te nemen in de berekening. Een consument heeft immers een beperkte hoeveelheid geld te besteden aan horeca en bestedingspatronen kunnen verschillen. Het verschil in type horeca en de variërende impact op de distributieve ruimte wordt toegelicht in de conclusie, maar bij het maken van de berekening wordt het gehele aanbod meegenomen om de objectiviteit te waarborgen.

Begripsomschrijving

Concurrenten zijn partijen die op het moment van het onderzoek zijn gevestigd in het verzorgingsgebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen concurrenten welke gevestigd zijn in het centrum van Tubbergen (tabel 2.1) en concurrenten gevestigd buiten het centrum (tabel 2.2). Het betreft hier aanbieders die vanuit een fysieke vestiging hun producten aanbieden aan particulieren en/of bedrijven.

Naam	Type	Serviceopties	Aanbod	BVO (in m ²)	Adres
't Oale Roadhoes (incl. Eetcafé De Burgermeester)	Dag- & avond horeca	Terras/afhalen/binnen	Lunch/borrel/diner	994	Grotestraat 60
Bakkerij De Kleibakker	Dag horeca	Terras/afhalen/binnen	Broodjes/ijs/koffie	155	Grotestraat 30
Pizzeria Shoarma Shalom	Avond horeca	Afhalen/bezorgen/binnen	Diner	75	Molenstraat 3
Café De Kroeg	Avond horeca	Terras/binnen	Borrel	308	Hardenbergerweg 5
Kota Radja	Avond horeca	Afhalen/bezorgen/binnen	Diner	150	Timmerstraat 2
Restaurant MarCant	Avond horeca	Terras/afhalen/binnen	Diner	380	Uelserweg 36
Theresa Snackbar	Dag- & avond horeca	Binnen/bezorgen/afhalen	Diner	135	Almloseweg 9
Sushi Tubbergen	Avondhoreca	Binnen/bezorgen/afhalen	Diner	80	Waldeckstraat 17
Totaal				2.275	

Tabel 2.1 - Aanbieders horeca in centrum Tubbergen

NB: Café De Kroeg en Restaurant MarCant in Tubbergen bieden alleen tijdens weekdays avondhoreca aan en tijdens weekenddagen zijn zij ook geopend voor de lunch (daghoreca).

Naam	Type	Serviceopties	Aanbod	BVO (in m ²)	Adres
Restaurant Jan Steen	Dag- & avond horeca	Terras/binnen	Lunch/borrel/diner	619	Uelserweg 85
Familierestaurant Troubadour	Dag- & avond horeca	Terras/binnen	Lunch/borrel/diner	765	Tibsweg 2
Restaurant en hotel Drostes	Dag- & avond horeca	Terras/binnen	Lunch/borrel/diner	958	Uelserweg 95
Totaal				2.345	

Tabel 2.2 – Aanbieders horeca buiten centrum Tubbergen (binnen gemeentegrens)

2.9 Constatering en conclusie bezoekverslag

Het kernwinkelgebied in Tubbergen heeft de basis goed op orde. Het is absoluut zichtbaar dat er op diverse onderdelen hard gewerkt wordt aan samenhang, draagvlak, orde en netheid. De leegstand is vrijwel nihil en het centrum is compact. Het winkelaanbod is divers en samen met de horeca (in aantal verkooppunten) in balans.

Enkele nadelen zijn dat er geen logische looproute is waardoor de doorbloeding van het centrum relatief laag ligt. Daarnaast heeft Tubbergen door het huidige aanbod van funshoppes en doelgericht winkelen een stoffig imago, en het richt zich op een laag prijssegment. Met name aan de laatste twee punten zou gewerkt kunnen worden. De Vitaliteitsbenchmark Tubbergen zou hiervoor als onderlegger gebruikt kunnen worden.

Wat de horeca in Tubbergen betreft is het niet anders. Hier is ook de basis (redelijk) op orde, maar zou meer creativiteit kunnen gebruiken. Ook de horecagelegenheid met de meeste zitplaatsen en goede omzet 't Olde Roadhoes biedt een traditionele beleving voor de bezoeker.

'An sich' is daar niets mis mee. Maar ook hier moet men zich iedere keer opnieuw blijven onderscheiden van de concurrentie, en de bezoeker blijven verrassen. Zowel op het gebied van inrichting, klantvriendelijkheid, evenementen of de samenstelling van het menu. Hierbij zal de identiteit van Tubbergen bewaard moeten blijven.

Op basis van de schouw zou aanvulling van een horecagelegenheid gewenst zijn. Voorwaarden om mogelijke levensvatbaarheid te kunnen garanderen is dat er een groot onderscheidend vermogen aanwezig moet zijn. Daarnaast is professionaliteit van de bijbehorende ondernemer een must.

3. Analyse verzorgingsgebied

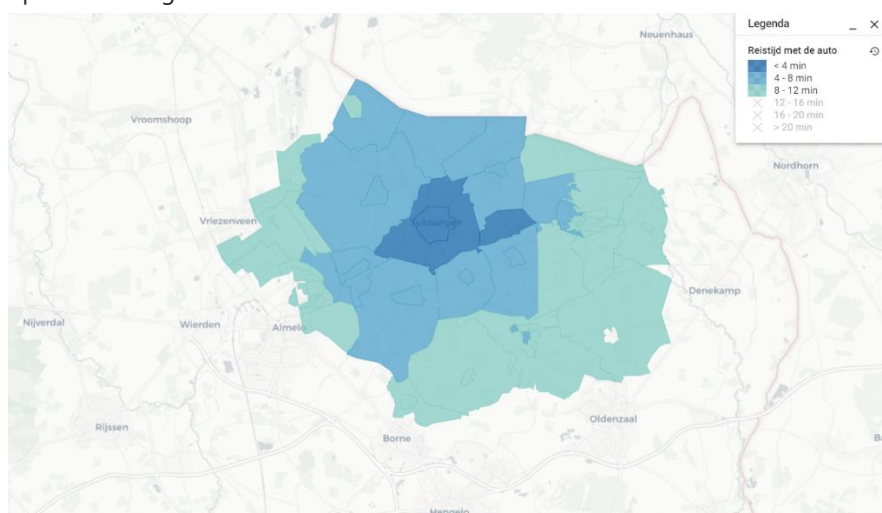
Het ruimtelijk verzorgingsgebied van het centrum van Tubbergen wordt aan de hand van verschillende aspecten in kaart gebracht, waarna deze wordt geanalyseerd. Met behulp van meerdere bronnen beschrijven wij het verzorgingsgebied, om een goed inzicht te krijgen in de haalbaarheid van een potentiële uitbreiding van het horeca aanbod.

De volgende bronnen maken onderdeel uit van de informatie waarmee het verzorgingsgebied geanalyseerd wordt:

- Inwoners verzorgingsgebied
- Koopstromenonderzoek
- Klantprofielen
- Toevloeiing toerisme
- Branchebeschrijving
- Consumptieve bestedingen
- Concurrentie

3.1 Inwoners verzorgingsgebied

Met behulp van reistijdzones voor verschillende modaliteiten (auto, OV en fiets) maken wij inzichtelijk hoeveel inwoners er binnen 12 minuten van het centrum van Tubbergen wonen. Figuur 3.1 en tabel 3.1 laten zien hoeveel inwoners er per modaliteit in reistijdzones wonen, verdeeld in categorieën van 4 minuten. Op basis van het aantal inwoners binnen een straal van 12 minuten rijden met de auto van het centrum van Tubbergen is het aantal inwoners van het verzorgingsgebied bepaald. Bij een langere reistijd is het niet meer aannemelijk dat inwoners Tubbergen als bestemming verkiezen, aangezien het dan gaat om inwoners uit Almelo, Oldenzaal of verder gelegen plaatsen. In deze plaatsen is een groter horeca aanbod en zal de gemiddelde inwoner minder waarschijnlijk Tubbergen als bestemming verkiezen vergeleken met de lokale opties. Het aantal inwoners van het verzorgingsgebied is daardoor op 44.700 vastgesteld.

Figuur 3.1 – Reistijdzones Tubbergen. Bron: Goudappel

	Auto	OV	Fiets
<4 min	5.700	4.700	5.700
<8 min	18.900	5.700	5.700
<12 min	44.700	5.700	6.300

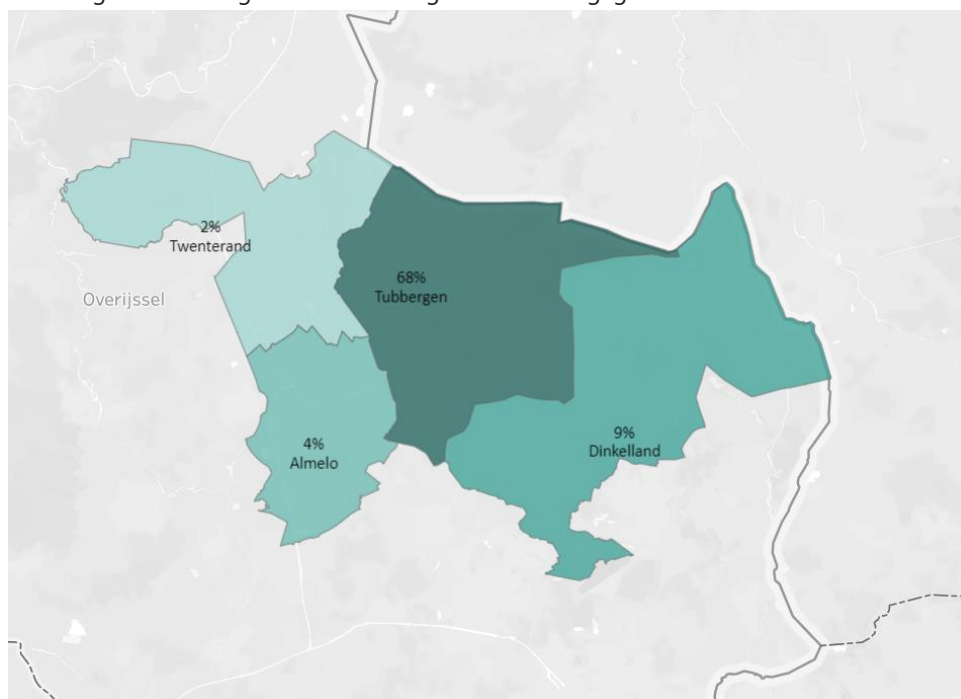
Tabel 3.1 – Reistijdzones Tubbergen. Bron: Goudappel

3.2 Koopstromen¹

Het meest recente Koopstromenonderzoek Oost-Nederland uit 2019 levert ook informatie over de herkomst en bestemming van bestedingen in het centrum van Tubbergen. Daarnaast levert het informatie over de staat, omvang en beoordeling van de horeca. Onderstaande figuren geven het ruimtelijk verzorgingsgebied weer van het centrum van Tubbergen, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de categorie dagelijks en niet-dagelijkse boodschappen. De categorie niet-dagelijkse boodschappen kent een onderverdeling in doelgericht- en recreatief winkelen.

Omzet niet-dagelijkse boodschappen (Gemeente niveau)

In de gemeente Tubbergen is de omzet in niet-dagelijkse boodschappen €30,2 miljoen, waarvan € 20,6 miljoen (68%) afkomstig is van inwoners uit eigen gemeente, €7,2 miljoen is afkomstig van inwoners uit omliggende gemeenten (toevloeiing) en ca. €1 miljoen uit toeristische bestedingen. In onderstaande kaart wordt de herkomst weergegeven van de bestedingen die in de gemeente Tubbergen worden uitgegeven.

Figuur 3.3 - Herkomst omzet niet-dagelijkse boodschappen gemeente Tubbergen

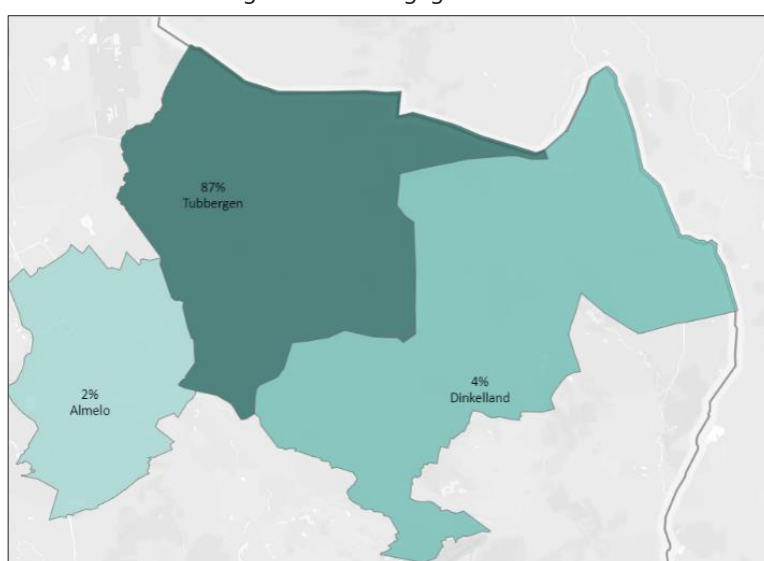
¹ Bron: I&O Research, KSO 2019

Omzet Dagelijkse boodschappen (Gemeente niveau)

In de gemeente Tubbergen is de omzet in dagelijkse boodschappen (levensmiddelen en drogisterijartikelen) €55,6 miljoen, waarvan €36,8 miljoen (66%) afkomstig is van inwoners uit eigen gemeente, €1,4 miljoen (2%) is afkomstig van inwoners uit omliggende gemeenten (toevloeiing) en ca. €1,1 miljoen uit toeristische bestedingen.

Omzet Niet-dagelijkse boodschappen (Centrum Tubbergen)

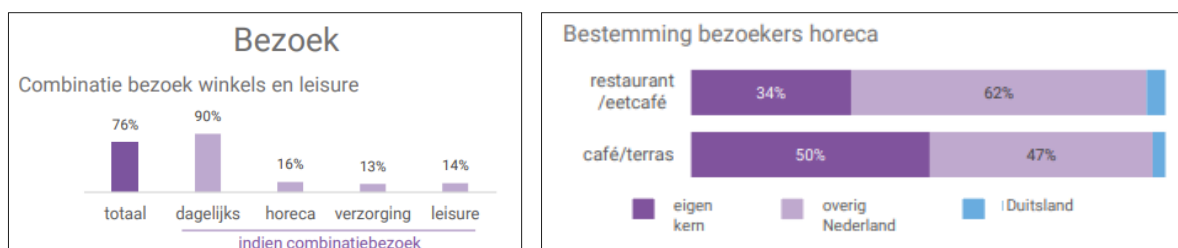
In het Centrum van Tubbergen is de omzet in niet-dagelijkse boodschappen €10,4 miljoen, waarvan €9,0 miljoen (87%) afkomstig is van inwoners uit eigen gemeente, €1,0 miljoen is afkomstig van inwoners uit omliggende gemeenten (toevloeiing) en ca. €300.000 uit toeristische bestedingen. In figuur 3.2 wordt de herkomst weergegeven van de bestedingen die in Centrum Tubbergen worden uitgegeven

Figuur 3.3 - Herkomst omzet niet-dagelijkse boodschappen Centrum Tubbergen

Horeca

Het centrum van Tubbergen telt 9 horeca-locaties, waar dit er in 2015 nog 8 waren. In de gehele gemeente zijn er 50. Figuur 3.4 (links) geeft (eventuele) combinatiebezoeken weer van bezoekers in het centrum van Tubbergen en in de figuur rechts wordt de bestemming bezoekers horeca weergegeven in de kern van Tubbergen.

Figuur 3.4 – Bezoek en bestemming bezoekers horeca

Een mogelijke verklaring voor de relatief lage toevloeiing van omzet in het centrum van Tubbergen is dat het totaalaanbod in de omgeving aantrekkelijker is, zowel qua supermarkten, randvoorwaarden als combinatiebezoek met overige voorzieningen. De verwachting is dat bezoekers ook voor horeca huidige bezoeken in de omgeving doen.

3.3 Toevloeiing toerisme

Om inzicht te krijgen in de toevloeiing van toeristische bezoekers aan het centrum van Tubbergen, is gebruik gemaakt van onderstaande data van LISA, CBS en NBTC-NIPO. Het aantal vestigingen en banen in de 'Recreatie en toeristische sector' in Tubbergen is in tabel 1 in de bijlage weergegeven. De navolgende figuren hebben betrekking op de 'Recreatie en toeristische sector' in heel de regio Twente, inclusief de Sallandse heuvelrug.

In de regio Twente is in 2022 het aantal overnachtingen met 11% gestegen ten opzichte van 2021. 87% van de overnachtingen in 2022 zijn binnenlandse overnachtingen, terwijl alle overnachtingen in Twente goed zijn voor een marktaandeel van 46% in de Overijsselse markt. De gemiddelde bestedingen van toeristen in Twente per nacht in 2022 bedragen € 53², waarvan € 19 bij de horeca besteed wordt (bestedingen aan producten of diensten 'buitenhuis').

3.4 Branchebeschrijving³

Brancheafbakening

De distributieve analyse beperkt zich tot producten die binnen de branche 'restaurantsector' en de 'fastservicesector' vallen. Bij het CBS staat de restaurantsector geregistreerd onder de SBI-code 56.101 en de fastservicesector onder de SBI-code 56102.

De Nederlandse horeca is onderverdeeld in een aantal sectoren. De restaurantsector is er hier één van. Deze sector benoemen we als 'avondhoreca' en is één van de twee belangrijkste pijlers in deze analyse. Daarnaast beschrijven we als tweede sector de 'fastservicesector'. Deze 'daghoreca'-aanbieders zijn doorgaans alleen geopend tot 18:00 uur en richten zich hoofdzakelijk op ontbijt, lunch en eventueel borrel. Andere sectoren in de horeca zijn o.a. de bezorgmarkt, cafés en hotelsector.

Voor onderliggende analyse rekenen wij met de twee belangrijkste sectoren; de restaurantsector en de fastservicesector. Hiervoor worden de meest actuele bestedingcijfers in beeld gebracht. Deze bestedingcijfers worden vervolgens gebruikt om de distributieve analyse te berekenen.

Restaurantsector

Nederland telt ruim 10.000 restaurants, onderverdeeld in diverse bedrijfstypen. Het bedrijf Horeca en Catering heeft onderscheid gemaakt tussen bistro, restaurant, café-restaurant, wegrestaurant en restaurants naar nationaliteit van de keuken.

Dichtheid

Nederland telt gemiddeld 6,6 restaurantsector gerelateerde bedrijven per 10.000 inwoners. Zeeland heeft de hoogste dichtheid met 10,9 bedrijven per 10.000 inwoners, waardoor deze provincie theoretisch gezien beperkte ruimte biedt voor uitbreiding. De laagste dichtheid

² Bron: Lisa.nl

³ Bronnen: Food Service Instituut Nederland (FSIN), Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en Van Spronsen Horeca Advies

vinden we in Flevoland (3,7). Kijkend naar de dichtheid en de ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar is te zien dat in Flevoland theoretisch gezien de meeste ruimte is voor uitbreiding en tevens één van de provincies waar het aantal bedrijven in de restaurantsector sterk gegroeid is. Deze groei is te wijten aan de grote stijging in inwoneraantallen door diverse nieuwbouwprojecten. In de provincie Overijssel is de dichtheid 6,0.

Marktaandeel

In deze analyse wordt de nadruk gelegd op de consumptieve bestedingen bij restaurants met een Frans-Nederlandse keuken en een Internationale keuken. Met een marktaandeel van ruim 66% zijn deze restaurants het meest vertegenwoordigd. Italiaanse restaurants vertegenwoordigen 12% van de markt en hebben hiermee een tweede positie. Consumptieve bestedingen bij buitenlandse specialiteiten restaurants zoals Chinese, Thaise, Italiaanse, Griekse en wegrerestaurants blijven buiten beschouwing. Hierdoor wordt de berekening van de distributieve analyse accuraat weergegeven.

Gemiddelde besteding per jaar verzorgingsgebied

De gemiddelde besteding per persoon per jaar bij restaurants in Nederland is € 385. Deze besteding kan bij alle bedrijfstypen in de restaurantsector worden uitgegeven. Als we het marktaandeel toepassen van restaurants met een Nederlandse/Franse en Internationale keuken, wordt er € 256 per persoon per jaar besteed bij deze restaurants.

Toerisme en dagjesmensen⁴

Door toerisme en dagjesmensen wordt € 53 besteed per dag aan winkelen, horeca en cultuur. Hiervan wordt gemiddeld € 19 besteed aan een bezoek bij een restaurant (avondhoreca) en gemiddeld € 11,25 aan een bezoek bij een lunchroom e.d. (daghoreca).

Fastservicesector

De fastservicesector is een branche waar enkele grotere spelers een prominente rol spelen, waaronder lunchroomformules zoals Bagels & Beans en Fastfoodrestaurants zoals McDonald's. Maar ook Local Hero's zoals Bakkerij De Kleibakker die tot de categorie 'lunchrooms' gerekend kunnen worden. Binnen de fastservicesector worden de volgende type bedrijven onderscheiden:

- Lunchroom, broodjeszaak en restauratie
- Snackbar, cafetaria en automatiek
- Fastfoodrestaurants
- IJssalon
- Pannenkoekrestaurant en poffertjeszaak.

⁴ Bron: NBTC

Aantal vestigingen Fastservicesector

Er zijn in 2022 circa 12.900 vestigingen in de fastservicesector.

	2019	2020	2021	2022
IJssalon	649	705	714	720
Cafetaria, snackbars	4.802	4.895	4.869	4.820
Fastfoodrestaurant	393	402	421	447
Shoarmazaak, grillroom	1.625	1.765	1.816	1.824
Lunchroom, croissanterie	3.000	3.330	3.553	3.643
Pannenkoekenhuis/crêperie	382	384	388	381
Restauratie	115	124	138	139
Overig fastfood	587	696	808	906

Tabel 3.2 - Aantal vestigingen in de fastservicesector, Nederland

Gemiddelde besteding per bezoek in Nederland

De gemiddelde besteding per persoon per jaar bij lunchrooms in Nederland is €154.

Hieronder vallen de bestedingen aan de volgende eetmomenten:

- Consumptieve besteding aan 'ontbijten' buitenshuis
- Consumptieve bestedingen aan 'lunch' buitenshuis
- Consumptieve besteding aan koffie en thee buitenshuis.

Constatering en conclusie consumptieve bestedingen

De consumptieve bestedingen in de branche nemen jaarlijks toe en het aanbod wordt steeds meer divers. Vooral de kanalen 'Gemak' en 'Diversiteit' groeien hard. Door stijgende kosten van lonen, huur en energie staat de marge voor de ondernemer onder druk. Hierdoor is het onderscheidende vermogen van de ondernemer en concept van levensbelang. Het is dan ook noodzaak om bij een positief advies van onderliggende rapportage, zorg te dragen onderscheid aan te brengen in kwaliteit van personeel, concept en interieur en kwaliteit van product.

3.5 Distributieve analyse

In onderstaande toelichting wordt vanuit voorgaande resultaten een distributieve analyse getrokken. Hierbij worden vraag en aanbod in de consumptieve bestedingen weergegeven, waarbij aan de vraagzijde rekening wordt gehouden met de consumptieve bestedingen van bewoners in het verzorgingsgebied en consumptieve bestedingen van toerisme of dagjesmensen.

Vraagzijde⁵

Het is belangrijk te vermelden dat de weergegeven bestedingscijfers de vraagzijde van de markt benoemen. Met andere woorden: het totale bedrag wat de inwoners uit het verzorgingsgebied uitgeven per jaar in de betreffende distributiekanaal. Het is geenszins zeker dat dit binnen het gedefinieerde verzorgingsgebied wordt uitgegeven.

⁵ Alle consumptieve bestedingen zijn inclusief btw

In onderstaande tabellen wordt de maximaal potentieel haalbare besteding in de avondhoreca berekend, zowel voor de doelgroep van inwoners uit Tubbergen (tabel 3.3) en voor de doelgroep van bezoekers van het centrum van Tubbergen (tabel 3.4). Daarna wordt hetzelfde gedaan, maar dan voor de daghoreca. In de tabellen worden verschillende begrippen gehanteerd, die hieronder kort worden toegelicht:

- **Populatie verzorgingsgebied:** Het aantal inwoners van het ruimtelijk verzorgingsgebied op basis van een reistijd van 12 minuten met de auto.
- **Binding:** Het percentage van de inwoners van het verzorgingsgebied dat ervoor kiest om in het centrum van Tubbergen een horeca gelegenheid te bezoeken. Dit is het maximale percentage, berekend op basis van een inschatting van de verhouding tussen de toevloeiing van het centrum van Tubbergen en de gemeente Tubbergen.
- **Consumptieve besteding per jaar per hoofd van de bevolking:** Hoogte van het bedrag dat gemiddelde consument per jaar uitgeeft aan horeca.
- **Marktaandeel:** Het percentage van de consumptieve besteding per jaar per hoofd van de bevolking dat besteed wordt aan restaurant horeca.
- **Koopkrachtindex:** Geïndexeerde koopkracht van gemeente Tubbergen vergeleken met de nationale koopkracht.
- **Aantal bezoekers per jaar:** Het aantal bezoekers per jaar in de regio Twente
- **Aantal bezoeken per jaar:** Het gemiddelde aantal bezoeken dat een toeristische bezoeker per jaar brengt aan de regio.
- **Besteding per bezoek:** Het gemiddelde bedrag dat een toeristische bezoeker aan avondhoreca besteedt.
- **Opkomstgraad:** Percentage van het aantal bezoekers van regio Twente dat opkomt in het centrum van Tubbergen.
- **Transactiegraad:** Percentage van het aandeel toeristische bezoekers dat daadwerkelijk consumeert.
- **Totale consumptieve besteding:** Het totale bedrag aan consumptieve bestedingen, waarbij de maximale waarden zijn gebruikt bij het berekenen van het te realiseren omzet potentieel.

Onderstaande tabel heeft betrekking op inwoners uit het directe verzorgingsgebied van Tubbergen, gericht op avondhoreca. De berekening gaat als volgt:

$$TcB = PoP \times B \times CB \times MA \times \left(\frac{KI}{100}\right)$$

Maximale potentie vraagzijde avondhoreca

PoP	Populatie verzorgingsgebied	44.700
B	Binding	80,1%
CB	Consumptieve besteding per jaar per hoofd van de bevolking	€ 385
MA	Marktaandeel	66,6%
KI	Koopkrachtindex	106
TcB	Totale Consumptieve Besteding	€ 9.732.000

Tabel 3.3 – Potentie vraagzijde avondhoreca verzorgingsgebied Tubbergen

Tabel 3.4 heeft betrekking op (toeristische) bezoekers van het centrum Tubbergen, gericht op avondhoreca. De berekening gaat als volgt:

$$TcB = ABJ \times FreqABJ \times BB \times \left(\frac{KI}{100}\right) \times OG$$

Maximale potentie vraagzijde avondhoreca

ABJ	Aantal bezoekers per jaar	420.000
FreqABJ	Aantal bezoeken per jaar	1,2
BB	Besteding per bezoek	€ 19
KI	Koopkrachtindex	100
OG	Opkomstgraad	41,3%
TcB	Totale Consumptieve Besteding	€ 3.955.000

Tabel 3.4 – Potentie vraagzijde avondhoreca toeristische bezoekers

Tabel 3.5 heeft betrekking op inwoners uit het directe verzorgingsgebied van Tubbergen, gericht op avondhoreca. De berekening gaat als volgt:

$$TcB = PoP \times B \times CB \times TG \times \left(\frac{KI}{100}\right) \times OG$$

Maximale potentie vraagzijde daghoreca

PoP	Populatie verzorgingsgebied	44.700
B	Binding	80,1%
CB	Consumenten besteding per jaar	€ 154
OG	Opkomstgraad	67,8%
TG	Transactiegraad	98,0%
KI	Koopkrachtindex	106
TcB	Totale Consumptieve Besteding	€ 3.883.00

Tabel 3.5 – Potentie vraagzijde daghoreca verzorgingsgebied Tubbergen

Tabel 3.6 heeft betrekking op (toeristische) bezoekers van het centrum Tubbergen, gericht op daghoreca. De berekening gaat als volgt:

$$TcB = ABJ \times FreqABJ \times BB \times \left(\frac{KI}{100}\right) \times OG$$

Maximale potentie vraagzijde daghoreca

ABJ	Aantal bezoekers per jaar	420.000
FreqABJ	Aantal bezoeken per jaar	1,2
BB	Besteding per bezoek	€ 11,25
KI	Koopkrachtindex	100
OG	Opkomstgraad	24%
TcB	Totale Consumptieve Besteding	€ 1.361.000

Tabel 3.6 – Potentie vraagzijde daghoreca toeristische bezoekers

Tabel 3.7 geeft inzicht in het totale maximaal te realiseren omzetpotentieel, waarbij het potentieel van inwoners uit het verzorgingsgebied en toeristische bezoekers opgeteld wordt, zowel voor dag- als avondhoreca. Uiteindelijk worden deze twee omzetpotentiëlen bij elkaar opgeteld, waarna het totale potentieel volgt.

Totale omzetpotentieel vraagzijde

Totaal per jaar	
Consumptieve besteding avondhoreca	€ 13.687.000
Consumptieve besteding daghoreca	€ 5.244.000
Totaal	€ 18.931.000

Tabel 3.7 – Totaal omzetpotentieel vraagzijde

De maximale potentiële bestedingen aan horeca binnen het verzorgingsgebied is hiermee geraamd op bijna € 19 miljoen per jaar. Het is belangrijk te vermelden dat de weergegeven bestedingcijfers de vraagzijde van de markt benoemen. Met andere woorden: het totale bedrag wat de inwoners uit het verzorgingsgebied en bezoekers van buitenaf uitgeven per jaar in de betreffende distributiekanaalen. Het is geenszins zeker dat dit binnen het gedefinieerde verzorgingsgebied wordt uitgegeven.

4. Advies haalbaarheid functies

4.1 Confrontatie vraag en aanbod

Dit hoofdstuk confronteert vraag en aanbod, om zo de uitbreidingscapaciteit te kunnen becijferen. In tabel 4.1 wordt op een distributieplanologische wijze doorgerekend wat de kwantitatieve uitbreidingscapaciteit voor de horeca in de kern Tubbergen is voor de komende jaren. Hierbij worden verschillende begrippen gebruikt, welke hieronder eerst nader toegelicht zijn:

- **Standaard vloerproductiviteit:** Landelijk gemiddelde van omzet per m² verkoopvloeroppervlakte in bedrijfsbranche. In dit geval is het de gemiddelde omzet per m² van restaurants in toeristisch-recreatieve centrumgebieden in Nederland⁶.
- **Economische ruimte m² horeca:** Totale ruimte binnen verzorgingsgebied voor aanbieden van horeca in m² bruto verkoopvloeroppervlakte
- **Aanwezige m² BVO horeca:** Aanwezige ruimte binnen verzorgingsgebied van aanbieders horeca in m² bruto verkoopvloeroppervlakte
- **Uitbreidingsruimte m² horeca:** Verschil tussen de economische ruimte en aanwezige ruimte.

De uitbreidingsruimte wordt als volgt berekend:

$$Um = \frac{Ho}{SVP} - Am$$

Omschrijving		Berekening
HoA	Haalbare omzet avondhoreca	€ 13.687.000
HoD	Haalbare omzet daghoreca	€ 5.244.000
Avondhoreca		
HoA	Haalbare omzet avondhoreca	€ 13.687.000
SVP	Standaard vloerproductiviteit	€ 3.672
ErA	Economische ruimte m ² avondhoreca	3.727
AmA	Aanwezige m ² BVO- avondhoreca	2.100
UmA	Uitbreidingsruimte m ² avondhoreca	1.627
Daghoreca		
HoD	Haalbare omzet daghoreca	€ 5.244.000
SVP	Standaard vloerproductiviteit	€ 3.672
ErD	Economische ruimte m ² daghoreca	1.428
AmD	Aanwezige m ² BVO- daghoreca	1.475
UmD	Uitbreidingsruimte m ² daghoreca	-47

Tabel 4.1 – Omschrijving horeca

⁶ Bron: Van Spronsen & Partners: "Advies ten behoeve van Horecavisie"

Uitgaande van de uitbreidingsruimte voor avondhoreca, kan op basis van tabel 4.1 geconcludeerd worden dat er voldoende ruimte is voor uitbreiding van de avondhoreca in het centrum van Tubbergen. Voor de daghoreca geldt dat deze op dit moment in balans is (een klein overschot van 47 m²) en niet gebaat is bij uitbreiding.

Avondhoreca

Uit deskonderzoek en de schouw blijkt dat er een distributief tekort is specifiek in avondhoreca. Met andere woorden; Er is een te kort in aanbieders. De toetreding van andere aanbieders, met een maximum van ca. 1.600 m² is in potentie haalbaar.

Daghoreca

Uit deskonderzoek en de schouw blijkt dat er een licht distributief overschot is in daghoreca-aanbieders. Met andere woorden; het bestaande aanbod is vrijwel compleet. De toetreding van andere aanbieders zal leiden tot een vershraling van de haalbare omzet, die niet in het belang is van de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten.

Bij beëindiging van een aanbieder in de daghoreca, wat momenteel realistisch is door de huidige economische ontwikkelingen en kostenstijgingen, komt er ruimte. Hierop zou een gemeentelijke inmenging van pas komen om in samenwerking met een bestaande aanbieder zoals o.a. De Kleibakker een nieuw conceptmatig initiatief te starten. Hiermee kunnen de vierkante meters opgevuld worden tot aan de gewenste ruimte.

Hierbij zijn nog enkele nuances te maken. Het is bijvoorbeeld niet altijd helder waar de grens tussen avond- en daghoreca ligt. Soms is een combinatie mogelijk, of het kan per weekdag verschillen wanneer er sprake is van dag- of avondhoreca. Daarnaast is het bij gebruik van bevolkingsprognoses raadzaam om in de gaten te houden hoe de prognoses zich ontwikkelen. Het blijkt soms lastig om exact te voorspellen hoe een bevolking zich regionaal ontwikkelt, waardoor het belangrijk is om regelmatig een bevolkingsprognose bij te werken.

Onderscheidend vermogen

De kern Tubbergen heeft behoefte aan meer sfeer en beleving. Enerzijds om haar inwoners vast te houden en te binden aan eigen kern en vervolgens de economische motor aan te jagen. Anderzijds om toeristische bezoekers frequenter naar de kern te trekken. Wanneer eventuele uitbreidingen in het horeca aanbod succesvol de vitaliteit van een gebied beïnvloedt, is het van belang om te kijken naar het hele plaatje. In dit geval betekent dat het realiseren van een groter metrage gepaard moet gaan met het verbeteren van de aantrekkingskracht van het centrum van Tubbergen. Binnen Tubbergen is op dit moment de extra potentie namelijk beperkt, waar dit buiten Tubbergen wel eerder mogelijk is. Het te realiseren aanbod moet dan wel onderscheidend genoeg zijn, om te voorkomen dat er overbodige of ongewenste capaciteit gerealiseerd wordt.

5. Conclusie

Het centrum van Tubbergen wordt geconfronteerd met een aantal uitdagingen, die vooral voortkomen uit het beperkte onderscheidend vermogen, de bescheiden omvang van het verzorgingsgebied. Om deze uitdagingen aan te pakken, is een goede strategie noodzakelijk. Dit onderzoek begon met de vraagstelling of de beoogde uitbreiding van het horeca aanbod in Tubbergen haalbaar is. Hierbij zijn op basis van de huidige situatie, het ruimtelijke verzorgingsgebied en een distributieve analyse adviezen geformuleerd met betrekking op de beoogde uitbreiding van het horeca aanbod in Tubbergen. De distributieve analyse volgt uit een objectieve berekening, waardoor er op een kwantitatieve wijze naar de uitbreidingsruimte wordt gekeken. Het is echter ook van belang om kwalitatief naar de inhoud van het aanbod te kijken en de beoogde uitbreidingen. Dit kan de uitkomsten en de adviezen nuanceren.

- Op dit moment is het centrum van Tubbergen niet onderscheidend genoeg in het aanbod om op basis daarvan een grote aantrekkingskracht te hebben. De omvang van het verzorgingsgebied (44.700 inwoners) is beperkt, welke in potentie groter kan zijn vanwege de toeristische aantrekkingskracht van de regio. Met een totaal omzetpotentieel in Tubbergen van €18,9 miljoen is er ruimte voor uitbreiding, maar deze is alleen succesvol haalbaar wanneer een goede samenwerkingsstrategie wordt gehanteerd en locatiekeuze is daarbij van essentieel belang. Ook moet aan de kwaliteit en het onderscheidende vermogen worden gewerkt om de aantrekkingskracht te vergroten. Het verschil tussen uitbreidingsruimte van avondhoreca (ruimte voor ca. 1.600 m²) en daghoreca (een overschot van ca. 50 m²) dient daarbij in acht genomen te worden.
- Ten tweede biedt de focus op avondhoreca een groeimogelijkheid. Bij een tekort aan aanbieders op dit domein (ten opzichte van de aanwezige potentie) is er binnen een grens van circa 1.600 vierkante meter voldoende ruimte voor nieuwe toetreders. Kwaliteit en onderscheidend vermogen van het te realiseren is daarbij van essentieel belang. Deze strategische uitbreiding kan Tubbergen tijdens de avond tot leven brengen en biedt zowel inwoners als toeristen een reden om samen te komen en het centrum in een nieuw licht te beleven.
- Als kanttekening moet hierbij worden geplaatst dat de distributieve analyse weliswaar aantoont dat er weinig ruimte is voor uitbreiding van de daghoreca, maar dat dat niet per definitie betekent dat er geen uitbreiding mogelijk is. Doordat in de distributieve analyse het gehele aanbod wordt meegewogen, kan het aanbod een vertekend beeld geven. Zo zijn niet alle aanbieders van een gelijkwaardige kwaliteit en varieert de doelgroep per gelegenheid. Het aanbod bevat onder meer een snackbar en bakker, wat verschilt van het aanbod in 't Oale Roadhoes. Wanneer er wordt gekozen voor daghoreca van hoogwaardige kwaliteit op een A-locatie, is dit een meer toekomstbestendige keuze dan voor laagwaardige daghoreca op een meer afgelegen locatie te kiezen.
- Ten derde moet potentiële leegstand als kans worden aangegrepen. Ook al lijkt volgens de distributieve analyse de daghoreca op dit moment goed verzorgd, wanneer de leegstand toeneemt vanwege verslechterde economische

omstandigheden zullen er ruimtes vrijkomen die opnieuw gevuld kunnen of moeten worden. Wanneer er leegstand ontstaat kan gemeentelijk ingrijpen, gecombineerd met samenwerking met bestaande horeca aanbieders, ervoor zorgen dat deze ruimtes bezet blijven waardoor de vitaliteit van Tubbergen gewaarborgd wordt.

Het onderscheid tussen de kwantitatieve distributieve analyse en de kwalitatieve beschouwing van het centrumgebied als geheel is belangrijk om te maken wanneer er naar uitbreiding van het aanbod aan daghoreca wordt gekeken. Ondanks dat uit de distributieve analyse een beperkte uitbreidingsmogelijkheid komt, is het onze inschatting dat hoogwaardige daghoreca op een prominente locatie een toevoeging kan zijn aan de levendigheid in het centrumgebied van Tubbergen. De Grotestraat 62 is een voorbeeld van een potentiële locatie waar deze uitbreiding mogelijk is. Wanneer een plek wordt gerealiseerd waar bezoekers elkaar kunnen ontmoeten en kunnen verblijven, ontstaat er een nieuwe reden om het centrum van Tubbergen te bezoeken. Het beperkte huidige aanbod aan hoogwaardige daghoreca in 't Oale Roadhoes wordt op die manier uitgebreid, wat een versterkend effect kan hebben.

Wanneer deze kansen en uitdagingen aangepakt worden met een gezamenlijke strategie, staat het centrum van Tubbergen voor een transformatie van het centrum naar een levendig gebied. Door een onderscheidend karakter te realiseren, het potentieel van de avondhoreca te benutten en het aanbod overdag kwalitatief te verbeteren, kan Tubbergen haar toekomst vormgeven als een plek waar bewoners een thuis vinden en bezoekers een leuke bestemming ontdekken, waardoor de blijvende aantrekkingskracht en vitaliteit van het centrum behouden blijft.

Bijlage

Gemeente	Sector	Jaar	Vestigingen	Banen
OV-Tubbergen	Totaal R&T-sector	2020	150	780

Tabel 1 – Vestigingen en Banen Tubbergen. Bron: LISA

Overnachtingen (x1.000)	2019	2020	2021	2022
Hotels/pensions/jeugdaccommodaties	1.242	970	1.069	1.249
Kampeertreinen	981	873	1.116	1.131
Huisjesterreinen	998	842	1.155	1.180
Groepsaccommodaties	194	112	135	291
Totaal	3.415	2.797	3.475	3.852
Groei	2%	-18%	24%	11%

Tabel 2 – Aantal overnachtingen per jaar in Twente. Bron: NBTC

	2019	2020	2021	2022
Hotels/pensions/jeugdaccommodaties	€110.145	€87.459	€97.003	€113.998
Kampeertreinen	€91.218	€20.985	€26.817	€27.183
Huisjesterreinen	€40.579	€35.654	€48.920	€49.988
Groepsaccommodaties	€7.948	€4.904	€5.941	€12.799
Totaal	€249.891	€149.002	€178.680	€203.968
Groei	28%	-40%	20%	14%
Gemiddelde besteding per nacht	€73,18	€53,27	€51,42	€52,95

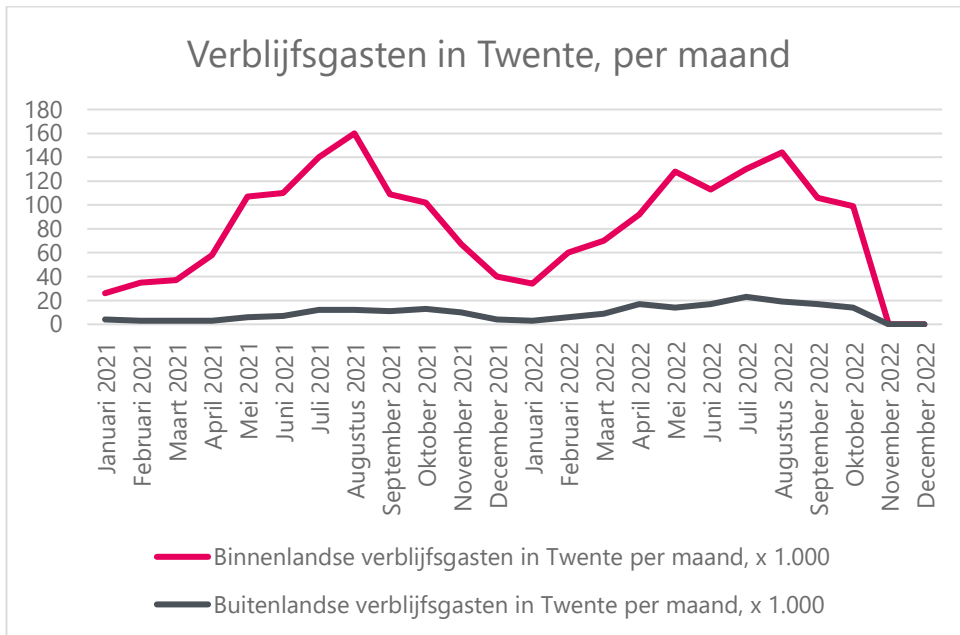
Tabel 3 – Omzet overnachtingen per jaar in Twente. Bron: NBTC

Binnenlandse/inkomende overnachtingen (x1.000)	2019	2020	2021	2022
Totaal inkomend	584	237	243	503
Aandeel binnenlandse overnachtingen	83%	91%	93%	87%
Groei inkomend	2%	-59%	2%	107%

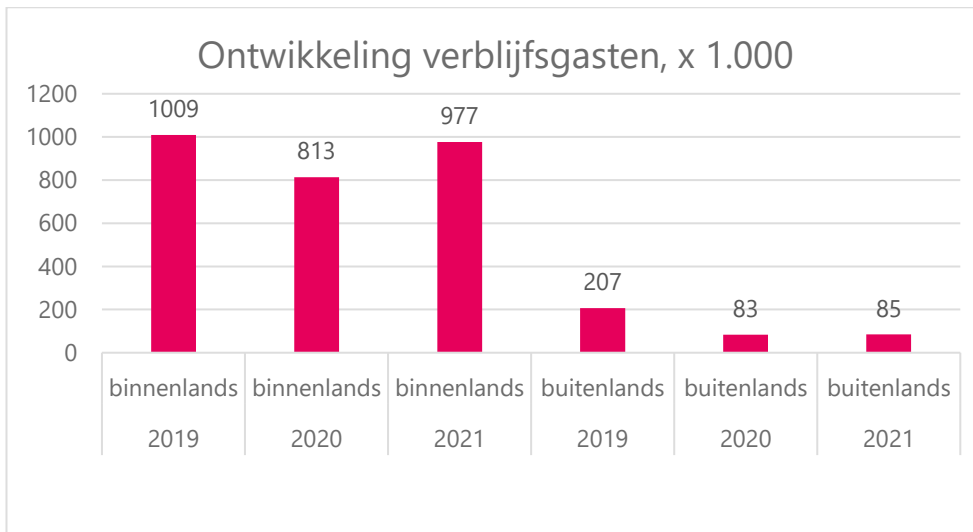
Tabel 4 – Binnenlandse overnachtingen per jaar in Twente. Bron: NBTC

	2019	2020	2021	2022
Banen recreatie en toerisme	20.720	20.014	19.125	19.979
Vestigingen recreatie en toerisme	3.939	4.073	4.148	4.280
% banen recreatie en toerisme t.o.v. totaal aantal banen	6%	6%	6%	6%

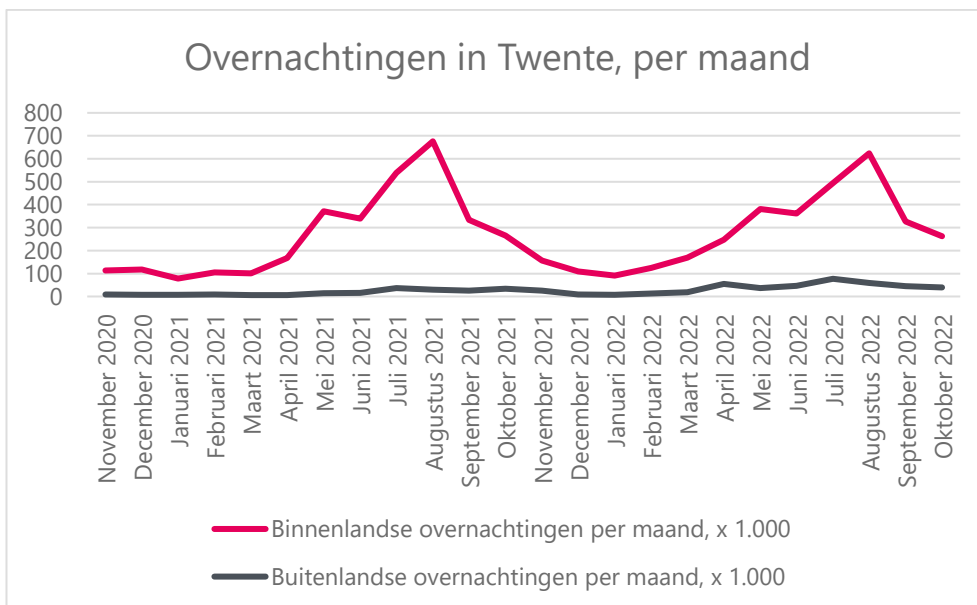
Tabel 5 – Cijfers toeristische sector regio Twente. Bron: LISA

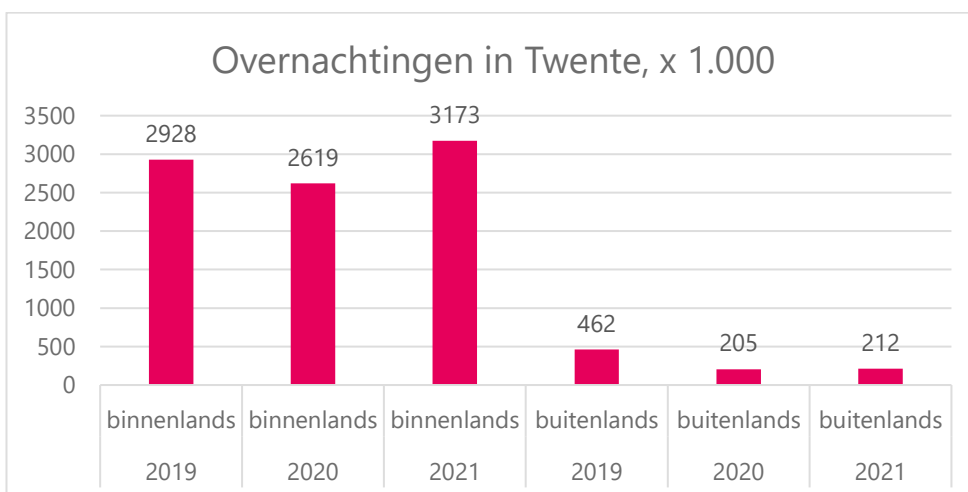
Figuur 1 – Verblijfgasten in Twente. Bron: NBTC

Figuur 2 – Ontwikkeling verblijfgasten in Twente. Bron: NBTC

Figuur 3 – Overnachtingen in Twente. Bron: NBTC

Figuur 4 – Overnachtingen Twente. Bron: NBTC

Goudappel BV werkt vanuit Amsterdam, Den Haag, Deventer, Eindhoven en Leeuwarden en via onze partners in het buitenland

Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
Nederland

Postbus 161
7400 AD Deventer
Nederland

+31(0) 570 666 222
info@goudappel.nl
www.goudappel.nl

BTW NL 0072 11 879 B01
KVK 3801 7479
IBAN NL09 INGB 0001 2746 32